

LBRIS

We know
books

Ministerul Educației

**Manual
pentru clasa
a IV-a**

CORINT
LOGISTIC

Maria-Liana Lăcătuș
Carmen-Rodica Burcea-Iancu

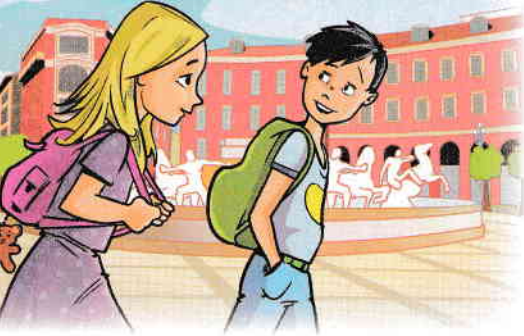
**EDUCAȚIE
CIVICĂ**

Cuprins

Competențe.....	5	UNITATEA 3 Norme și comportamente morale.....	55
Ghid de utilizare	6	15. Normele morale.....	56
Recapitulare	8	16. Comportamentul în familie.....	58
Evaluare inițială	11	17. Comportamentul în școală.....	60
UNITATEA 1 Locuri de apartenență	13	18. Comportamentul în grupuri.....	62
1. Localitatea mea.....	14	19. Comportamentul acasă și în locuri publice	64
2. Copiii și localitatea lor	16	20. Cooperarea.....	66
3. Tradițiile locale	18	21. Competiția	68
4. Țara noastră	20	22. Despre ajutor și voluntariat	70
5. Însemnele țării.....	22	23. Toleranța	72
6. Dragostea de țară.....	24	24. Probleme la școală și pe stradă	74
Proiect - Călător în țara mea	26	25. Să ne comportăm mai bine	76
7. România, membră a Uniunii Europene	28	Proiect - Respectul față de înaintași.....	78
8. Însemnele Uniunii Europene	30	Recapitulare	80
Proiect - Călător în Europa	32	Evaluare	82
Recapitulare.....	34	UNITATEA 4 Drepturile universale ale copilului	83
Evaluare	36	26. Drepturile copilului și respectarea lor	84
UNITATEA 2 Valori morale	37	27. Protejarea copiilor și a drepturilor lor.....	86
9. Bine, rău.....	38	28. Copiii și exercitarea drepturilor lor ...	88
10. Altruism, egoism	40	Recapitulare	90
11. Cinste și necinste	42	Evaluare	92
12. Respect și lipsă de respect.....	44	Recapitulare finală.....	93
13. Responsabilități	46	Evaluare finală	94
14. Solidaritate și lipsă de solidaritate ...	48	Proiect final - Vacanța micilor investigatori	95
Proiect - Târgul de Paște	50		
Recapitulare	52		
Evaluare	54		

Localitatea mea

În această lecție vei învăța:

- ce sunt orașele și satele și cum arată acestea;
- ce locuri publice se găsesc într-o localitate.

1. Citește textul următor și apoi răspunde la întrebări:

ȚINE MINTE!

Orașele sunt localități urbane.

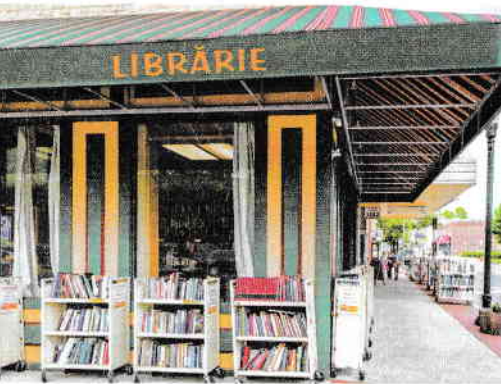
Satele și comunele sunt localități rurale.

Aici locuiesc eu

Maria și George locuiesc într-un oraș mic, cu aproape 50 000 de locuitori. Este un oraș frumos, cu străzi umbrite de tei, case îngrijite și oameni harnici. În centrul orașului sunt multe clădiri impunătoare: primăria, casa de cultură, liceul. De fapt, pe strada principală, toate clădirile sunt mari. Chiar dacă sunt clădiri vechi, au etaje, ca blocul în care locuiește Maria. Aproape toate au firme cu numele instituțiilor pe care le găzduiesc: poșta, secția de poliție, administrația financiară. La parter sunt magazine. Când merge cu mama în oraș, Mariei îi place să intre la librărie, iar apoi să se oprească la cofetăria de lângă florărie.

Pe strada principală nu circulă mașini. Te poți plimba în voie, în sus și în jos, de la Primărie până la intrarea în parc.

Odată, George s-a urcat la ultimul etaj în blocul în care locuiește Maria și a privit orașul de acolo. A văzut mai multe rânduri de case și străzi, blocurile în care locuiesc toți colegii lui, școala, piața mare, stadionul, parcul și zona cu fabrici din partea de nord. A recunoscut statuia din centru și, mândru, și-a spus: „Acesta este orașul meu”.

VOCABULAR

Instituție: organizație socială, culturală sau administrativă.

Administrația financiară: locul unde oamenii își plătesc taxele și impozitele.

- Unde locuiesc Maria și George?
- Câți locuitori are orașul lor? Este un oraș mare sau mic?
- Cum sunt clădirile din orașul lor?
- Ce instituții funcționează în clădirile din centrul orașului?
- Unde muncesc oamenii care locuiesc în oraș?
- Tu unde locuiești? Unde este domiciliul tău?

ȚINE MINTE!

Locul în care ne-am născut este înscris în certificatul de naștere. Este locul nostru natal.

2. Scriitorul Ion Creangă își amintește cu drag de satul său natal, Humulești. Tu ce sentimente ai față de localitatea ta? Ce îți place cel mai mult la aceasta? De ce?

3. Într-o localitate, multe străzi au numele unor personalități sau ale unor evenimente istorice semnificative.

Dă exemple de asemenea străzi din localitatea ta. De ce au fost numite străzile astfel?

4. Alege din lista de mai jos locurile publice din localitatea ta.

- școala;	- terenul de joacă;
- grădina din spatele casei tale;	- primăria;
- stadionul;	- magazinul alimentară;
- strada;	- clubul copiilor;
- dispensarul de copii;	- locuința familiei tale;
- cinematograful;	- gara;
- biblioteca personală;	- stația de autobuz;
- podul casei;	- piața.

- Ce alte locuri publice există în localitatea ta?

Activitate de grup

Discutați și răspundeți la următoarele întrebări:

- De ce unele străzi sunt închise circulației?
- Cine are acces în locurile publice?

JOC

Confecționați cartonașe cu locuințe, magazine, firme, instituții și locuri publice de care este nevoie într-o localitate. Lipiți pe panoul clasei o fâșie lungă de hârtie. Aceasta va fi strada principală. Pe rând, copiii veți amplasa câte două cartonașe de o parte și de alta a străzii. După ce ați proiectat localitatea, spuneți-vă părerea: Vă place cum arată? Ce ar mai trebui construit?

TEMĂ

Cercetează una dintre instituțiile publice din localitatea ta. Află ce activități se desfășoară în această instituție și cui folosesc acestea.

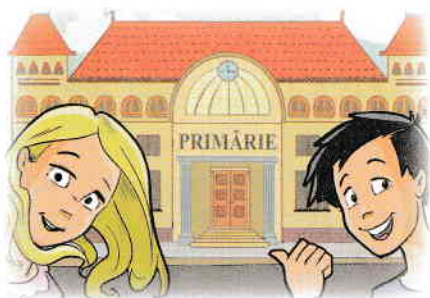
GHICITOARE

Să-mi ghiciți în graba mare,
Unde sunt cărți de vânzare?
Librărie

REȚINEȚI

Oamenii pot locui în orașe sau în sate și comune. Orașele sunt așezări mari, cu zeci, sute și chiar milioane de locuitori.

Copiii și localitatea lor

În această lecție vei învăța:

- cum pot fi localitățile prietenoase cu copiii;
- ce pot face copiii pentru localitatea lor.

1. Citește textul următor și apoi răspunde la întrebări:

ȚINE MINTE!

Orașele și comunele sunt conduse de primari și de consiliile locale. Primarul și consilierii locali reprezintă autoritățile locale.

În fiecare lună, primarul și consilierii locali se întrunesc în ședințe și adoptă decizii în legătură cu problemele localității.

Consiliul local al copiilor

Copiii s-au adunat să vorbească despre localitatea lor. Le-ar plăcea să fie mai prietenoasă cu ei, cu străzi pe care să meargă în siguranță, cu mai multe spații verzi și locuri de joacă.

– Eu trebuie să traversez strada când ajung la școală. Ar fi bine să avem o trecere de pietoni, spune Maria.

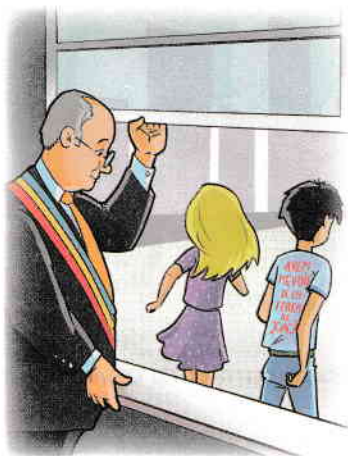
– Da, ar fi bine așa, spun copiii. Nu ne-ar mai fi teamă să trecem strada.

– Eu aș vrea un loc de joacă. După ore, merg acasă și, dacă vreau să mă joc, ies în stradă unde mai vin și alți copii. Dar nu prea ne jucăm pentru că trec mașini. Mai mult povestim, spune George.

– Un loc de joacă cu copaci și flori, adaugă Petru. E mai frumos așa. Și vor veni și păsări, dacă le atârnăm în copaci câteva căsuțe.

– Am putea să ne jucăm mai mult în aer liber în fiecare zi, mai spun copiii zâmbind.

Copiii s-au hotărât: vor propune domnului primar să înființeze o trecere de pietoni în dreptul școlii și să amenajeze un loc de joacă.

Inițiative cetățenești: acțiuni și măsuri propuse de cetățeni autorităților.

- Copiii vor o localitate prietenoasă cu ei. Ce crezi că înseamnă o localitate prietenoasă?
- Poți spune despre localitatea ta că este prietenoasă cu copiii? De ce?
- Cine poate face o localitate mai prietenoasă cu copiii?

2. Privește desenul alăturat și descoperă ce probleme se rezolvă la Primărie. Apoi completează lista de mai jos și alege-le pe acelea care fac localitatea mai prietenoasă cu copiii.

- repararea clădirilor;	- construirea de locuințe;
- ridicarea unor monumente;	- amenajarea piețelor;
- repararea școlilor;	- iluminatul străzilor;
- modernizarea rețelei de distribuție a apei;	- plantarea pomilor de-a lungul străzilor.

3. Prin faptele lor, și copiii pot face ca localitatea lor să fie un oraș sau un sat prieten al copiilor. Cum este corect să te comporți în situațiile următoare?

- Coșul de gunoi de la colțul străzii este plin și nu mai este loc nici să pui o hârtie. Tu trebuie să arunci batista în care ți-ai suflat nasul.
- Ai vrea să te dai în leagăn, dar a plouat și leagănele sunt ude. Un băiat care s-a urcat cu picioarele pe un leagăn îți spune să procedezi la fel.
- Ai ajuns la școală și trebuie să traversezi strada. „Vino repede, să nu întârzi”, te strigă din fața școlii colegul tău, Mihai. Trece-rea de pietoni este tocmai la colțul străzii, dar nu se vede nicio mașină.

Activitate de grup

- În localitatea Ciugud din județul Alba există Consiliul Local al Copiilor și un primar al copiilor. Cum ți-ar plăcea să fie primarul copiilor din localitatea voastră?

TEMĂ

De îngrijirea locurilor publice răspund autoritățile locale. Ce trebuie să facă acestea pentru ca localitatea să fie curată? Dar locuitorii?

REȚINE

Cetățenii pot avea inițiative și cere autorităților să intervină pentru amenajarea unor locuri de joacă, pentru ocrotirea monumentelor istorice, pentru reglementarea circulației în zone cu pericol de accidente.

TINE MINTE!

Primarul este reprezentantul ales de locuitorii unei așezări. El se îngrijește de rezolvarea problemelor existente, asigură ordinea și respectarea drepturilor cetățenilor.

Tradiții locale

În această lecție vei învăța:

- ce sunt tradițiile locale;
- care sunt cele mai frumoase tradiții locale din România.

1. Citește textul poetic de mai jos și apoi răspunde la întrebări:

Nunta Zamfirei

Iar când a fost de s-a-implinit
Ajunul zilei de nuntit,
Venit-au roiuri de-mpărați
Cu stemă-n frunte și-mbrăcați.

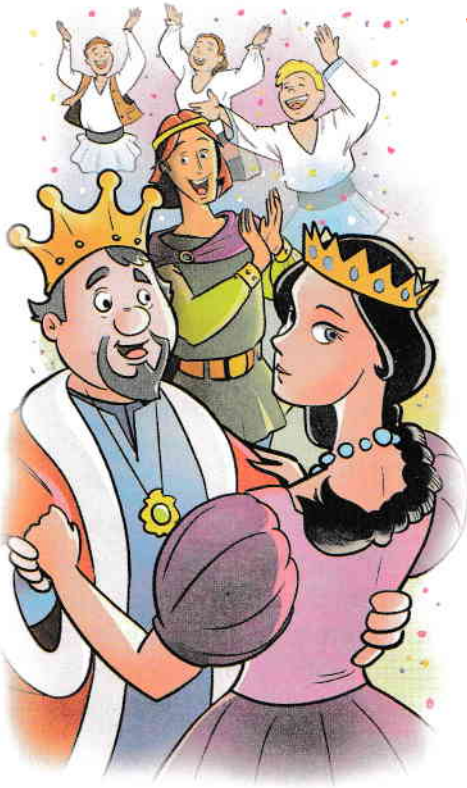
Ce fete dragi! Dar ce comori
Pe rochii lungi țesute-n flori!
Iar hainele de pe feciori
Sclipeau de-argint.

Și, ca la mândre nunți de crai,
leșit-a-n cale mult popor
Cu muzici multe-n fruntea lor.
Și-n vremea cât s-au cununat
S-a-ntins poporul adunat
Să joace-n drum.

A fost atâta chiu și cânt
Cum nu s-a pomenit cuvânt!
De-ai fi văzut cum au jucat
Copilele de împărat,
De-ai fi văzut jucând voioși
Și feți-voinici, și feți-frumoși!

Și, vesel, Mugur-împărat
A zis: - Cât mac e prin livezi,
Atâția ani la miri urez!
Și-un prinț la anul, blând și mic,
Să crească mare și voinic!
Iar noi să mai jucăm un pic
Și la botez!

de George Coșbu

VOCABULAR

Obicei local: idee, credință, valoare, comportament urmat/ă de majoritatea oamenilor dintr-o comunitate locală.

Tradiție locală: obicei cu privire la un eveniment, la o activitate, la un fapt de viață creat în cadrul unei comunități locale și care este transmis timp îndelungat din generație în generație.

- Despre ce tradiție din viața satului românesc este vorba în poezie?
- Cine participă la acest eveniment?
- Prin ce se remarcă vestimentația personajelor?
- Care sunt activitățile la care iau parte personajele?
- Tu ai participat vreodată ca invitat la un astfel de eveniment?

2. Cele mai frumoase tradiții românești sunt considerate:

- Sărbătoarea pascală (Învierea);
- Sărbătorile de iarnă (Crăciunul, Boboteaza etc.);
- Ceremonia de pregătire a nunții și furatul miresei;
- Mărțișorul;
- Dragobetele.

Adaugă la această listă alte tradiții de care ai auzit sau pe care îți le prezintă părinții sau bunicii.

3. Ce tradiții locale se respectă în regiunea ta? Dar în familia ta? Prezintă-le colegilor o astfel de tradiție.

Activitate de grup

- Organizați o șezătoare într-o poiană, la o grădină botanică sau într-un parc, în care să confecționați obiecte pe care să le faceți cadou copiilor dintr-o grădiniță: ouă desenate, felicitări din colaje, coșulețe împletite din nuiete.

JOC

Confecționați păpuși din următoarele materiale:

- frunze de porumb sau paie; - sârme;
- linguri de lemn; - lână (pâslă);
- fire textile; - lut.

Jucați, în fața clasei, scurte scenete cu aceste păpuși.

TEMĂ

Imaginează-ți că pleci cu clasa în excursie la un festival organizat într-o localitate din județul vostru. Scrie o compunere pe această temă. Realizează și un colaj despre o activitate cultural-artistică din cadrul festivalului.

ȚINE MINTE!

Obiceiul este de durată mai scurtă.

Tradiția durează mult în timp.

GHICITOARE

Alb și roșu, deodată,
E un dar pentru o fată.
De i-l dai, e bucurie
Și simbol de veșnicie.
(Mărțișorul)

REȚINE

Tradițiile sunt obiceiuri transmise din generație în generație; datini.